

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Templa domiciliorum Societatis Iesu Neapoli Deiparæ erecta, n. 52.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

TEMPLA DOMICILIORVM
Societatis Iesu Neapoli Deiparæ
erecta.

Claudam universam hanc de templis Deiparæ Neapoli erectis narrationem iis, quæ nostra Societas Iesu in hac ipsa urbe habet. Quatuor omnino sunt Neapoli nostræ Religionis domicilia, eaque omnia Deiparæ templis insignita.

Annun-
ciata Vir-
ginis tem-
plum Egla.

Tyrocinium in ea Urbis Regione, quam Eg-lam, vulgo *Echia* vocant anno 1587. fundatum in quo Novitii, qui Societati nomina dedere educantur. Cujus templum B. Virgini Annun-
ciatæ est factum.

Collegium, in quo omnes, quæ ad Theolo-
gum pertinent disciplinæ traduntur, nostro-
rum in hac urbe domiciliorum primum extitit
quippe cujus initia anno 1552. posita sunt, mis-
sis à B. Ignatio Societatis parente ex urbe Ro-
ma Patribus: ejus postea templum à Societate
nostra excitatum prope sedile Nidi anno 1557.
Iesu est, ac Matri dicatum, ut lapis pro templi
foribus testatur.

Professorum vero domus Neapoli duæ nu-
merantur.

Templum
Professa-
rum
Domus so-
cietatis Iesu
Deiparæ
dicatum.

Altera in foro, ac majore Emporio erecta est
ad vetus sacellum Virgini Carmelitanæ sacrum
quod vulgo imminuto à Carmelo nomine
Carmine dicitur, ubi anno 1611. non mino-
ri populi, ac vicinorum civium studio, quam
eorundem utilitate à Patribus Societatis nos-
træ consueta Domus Professorum munera ex-
erceri cœpta sunt, ad hujus Domus templum
Pater Claudius Aquaviva Præpositus Genera-
lis Societatis Iesu anno 1613. quatuor Sancto-
rum corpora ex cœmeterio Priscillæ via Sala-
ria desumpta religiose asservanda transmisit;
S. nimirum Victorini martyris, & S. Eugeniæ
virginis & martyris, duorumque ejusdem S.
Eugeniæ lociorum martyrum.

Ejusdem
aliud tem-
plum in
Concep-
tionis Deipa-
ræ honore
dicatum.

Altera, quæ multo ante, anno scilicet 1576.
prope templum sancti Blasij constituta, cum
ad obeunda Societatis munera minus com-
moda videretur, in Palatium quoddam aper-
to, celebrique loco positum omnibus ad ad-
eundem percommodum magnifice extru-
ctum, ac piorum elemosynis coemptum anno
salutis 1584. translata est. Ejusq; porro palatii
extrinseca facies à fronte, ac lateribus quadrato
lapide cuspidatum adamantis instar exciso, & in
quincuncem disposito, opere magifico ac re-

gio extructa, templi etiam faciem mirifice æ-
mulatur, quam intra faciem diruto, quod clau-
debat, ædificio laxissimum. quod nunc cer-
nitur conditum est templum Crucis ad exēplum
quadratæ cameratum, quatuor ingentibus pi-
lis seu parasatis innixum, quarum singulis qua-
terni ducti fornices templum efficiunt, triplici
testudine, seu tribus, ut vocant, navibus distin-
ctum, sic explicatum, atq; oculis pervium, ut
tanta amplitudo prospicienti fere pateat inte-
gra. Excitari cœptum est an. 1584. die 15 Dec. ipsa
Conceptæ Virginis octava, eidemque Deiparæ
Conceptæ dicatum est. Ac prius à Lelio Bran-
cacio Archiepiscopo Tarentino solemnibus
ceremoniis jactus est lapis hujusmodi cum in-
scriptione. *Virginis Conceptæ Templo extruendo
Societas Iesu Professa deiecit 18. Calendæ Janua-
rii 1584.* Et celebrati astabat Dux Osunnæ Re-
gni Prorex cum conjuge, frequentiq; proce-
rum, ac nobilium corona, ipso etiam tū vivente
ac spectante Alphōso Salmerone, qui unus fuit
de primis novem beati Ignatii in nostra Religio-
ne fundanda sociis. Tertio ac trigesimo anno
posteaquam Neapolim Societas Iesu advena-
rat, septendecim vero annorum spatio ad hanc
quam videmus, formam redactum est, nam cū
nocte, quæ Calēdas Januarias anni 1596. est ob-
sequuta, contignatio, testumque sub quo Ara
maxima, dū perficeretur opus, erat excitata, mi-
serandum in modum conflagrasset; tum vero
majore omnium studio, ac pietate opus urgeri
cœptum, spe & opinione omnium citius huc
processit, ut non nisi ornamenta, ac Tholus,
seu cupula desiderentur. Quare anno 1601. in
honorem Virginis Conceptæ solemnī ritu est
consecratum ab Alphonso Cardinali Gesualdo
qui in arcula reliquiarum, quæ in majori alta-
ri, quod una cum templo ipse consecravit, de
more est recondita: testatum reliquit his ipsis
verbis: *Anno Domini 1601. Dominica prima ip-
sius Octobris, qua hoc anno in septimum ejus mē-
sis diem incidit, Ego Alphonus Episcopus Os-
tensis S. Romanae Ecclesie Cardinalis Gesual-
dus, sacri Collegii Decanus, Archiepiscopus
Neapolitanus consecravi Ecclesiam, & Aliare
hoc in honorem Dei, & Gloriosissimi nominis
Jesu, & Beatissima semper Virginis MARIÆ
sub invocatione immaculatæ CONCEPTIO-
NIS ejusdem, & in eo inclusi reliquias, &c.*
Additque singulatim reliquiarum, quas ibi re-
posuit, nomina, & centum dierum Indulgentiā
Ecclesiam hanc visitantibus in anniversario

Conse-
cratio ejusdem
templi de-
scribitur.

consecrationis ejusdem concessit. Eademque die tria alia Altaria in facellis ejusdem templi, à tribus aliis Episcopis reconditis, in singulis Sanctorum reliquiis, consecrata sunt. Altare quidem facelli ad levam Aræ maximæ ab Andrea de Franchis, Archiepiscopo Tranenſi in honorem Dei, Deiparæ, & Sanctorum septem Angelorum ante Deum astantium. Alterum Proximi facelli è Fabio Maranta Episcopo Calvenſi ad memoriam Annunciationis Deiparæ, & omnium sanctorum Martyrum. Tertium vero, quod est in facello à Ferdinando Fornario exornato, à Paulo de Curtis Episcopo Aferniensi ad memoriam Nativitatis Dominicæ & omnium sanctorum Confessorum consecrata sunt.

Reliquiis, quibus idem templum inscriptur.

Ad hoc quoque templum spectant aliz nobilissimæ reliquiæ, quæ hoc tempore in sacratio reposita sunt: eatumdem complures argenteis thecis inclusæ solemnibus diebus in ara maxima populo adorandæ exponuntur, præcipuè autem hæ sunt.

De ligno crucis Dominicæ.

Truncus ex corona Domini spinea, ex quo duæ spinæ prodeunt, à Philippo Cardinali Spinello ex Germania anno 1603. acceptus, ab eodemq; huic templo attributus.

Corpora sanctorum Servandi, & Vitalis martyrum ex cœmeterio Priscillæ viâ Salaria à P. Claudio Aquaviva Societatis Jesu huc transfusa.

Corpora item sancti Leonis Presbyteri, & Martyris, & sanctæ Eugeniæ Virginis, & Martyris, ex cœmeterio sancti Sebastiani huc delata.

Caput sancti Cornelii Papæ, & Martyris, ex cœmeterio S. Sebastiani anno 1585. à Patre Claudio Aquaviva missum.

Pars capitis S. Euphebiæ Episcopi, & Confessoris.

Quatuor item capita sanctarum undecim millium Virginum & Martyrum.

Maxilla S. Lucæ Evangelistæ cum aliquot dentibus.

Brachia S. Andree Apostoli, S. Laurentii Martyris, sanctarum Barbaræ, ac Dorotheæ Virginum, & Martyrum.

Duæ tybiæ sanctorum Martyrum Thebeorum è sociis sancti Mauriti, Tybia S. Euthymii Martyris.

Ex reliquiis præterea S. Stephani Prothomartyris, sanctorum Innocentium, S. Januarii

Episcopi, & Martyris præcipui Patroni Neapolitanæ, sancti Abdon & Sennen, sanctorum Aniceti, & Antheri Pontificum, & Martyrum, sanctorum Demitrii, & Felicis Martyrum.

Sancti Rochi Confessoris, & aliorum Sanctorum.

Os præterea beati Ignatii Societatis Jesu Fundatoris in argenteo simulachro inclusum.

Ex reliquiis præterea beati Stanislai Kostkæ, & beati Aloysii Confessæ è Societate Jesu.

TEMPLA DEIPARÆ IN RELIQUA ITALIA.

Quod vero spectat ad reliqua in Italia Deiparæ templa, illud in universum de Italia, sicut & de reliquis, in quibus fides Catholica viget, Europæ Regionibus dici potest; singulas Urbes, singula Oppida, singulos vero Pagos non uno, sed pluribus Deiparæ templis, quorum pleraque miraculis etiam sunt illustra mirifice floret. Quod non vulgare est divinæ in eas regiones benevolentiz, ac misericordiz argumentum. Nos igitur reliquis (ne plus æquo opus excreſcat) ex industria prætermisſis, aliquot tantum ex iis, quæ vel magis explorata sunt nobis, vel peregrinorum concursu celebrantur, nullo antiquitatis, celebritatisve servato ordine strictim recensebimus.

S. Maria ab Arcu Nobile in Nolana Diocesi templum Ordini Prædicatorum attributum: sex ab urbe Neapoli milliariibus distitum: ejus clarissima quidem miraculis initia, & incrementa in capite, hujus operis plenius descripsimus.

Nolæ, secundo ab ea lapide, sancta Maria à Pariete, cum insigni Canonicorum Regularium Lateranensium cœnobio, ejus templi initia, inscriptio supra templi fores indicat his verbis: Deo Optimo Maximo, Deiparæq; Virgini, cuius hæc olim imago sub terrâ septa vepris, Ausilia Scala divino monitu indicante, ex us a miraculis late claruit, & à pariete, in quo picta est, nomen habuit, anno ab ejusdem Virginis partu 1514 undecima die mensis Aprilis, hæc ibi.

S. Maria Montis Virginis supra oppidum Mercuriale, vulgo Mercogliano in edito monte Beneventum inter & Nolam sito, ubi celeberrima hæc Deiparæ ædes à sancto Gulielmo Vercellensi extructa est cum cœnobio Ordinis à se instituti; cui ab hoc eodem loco

Deiparæ templum Italia.

S. Maria ab Arcu prope Nolam.

S. Maria à Pariete in Nolæ.

S. Maria Montis virginis super oppidum Mercuriale.